

Galpert Ernő: „Vallásos családban nőttem fel”

című Centropa film feldolgozásához
a magyarországi holokauszt oktatásban

Történelem – óraterv

Történelem és judaisztika tantárgyak közös oktatásában a „Vallásos családban nőttem fel” című kisfilm adata ismeretek feldolgozása, megértetése, megbeszélése

Tanító tanár: Patkó Csaba

Oktatási cél: Egy zsidó életút bemutatása a nehéz XX. században

Nevelési cél: Érzelmi kötelék erősítése, erkölcsi ítélet kialakítása

Képzési cél: Tájékozódás történelmi térben és időben, szövegértés, térképolvasás

Tanórai előzmény: A tananyag nem épül be egy témakörbe, történelemből rendhagyó óra, azonban az addigi ismeretanyag rendszerezésére, kompetenciák elmélyítésére alkalmas

Az óra didaktikai felépítése	Tartalmi elemek	Oktatási, folyamat, módszer
Szervezés	Jelentés, naplóbeírás	Tanári utasítás mellett
Előkészítés	Tanszerek meglétének ellenőrzése, segédanyagok kiosztása, Néhány általános ismétlő kérdés Sorold fel a történelmi korokat! Nevez meg egy-egy fontosabb történelmi eseményt, add meg az időpontját és történelmi korát is! Két esemény összehasonlításával mondják meg, melyik volt régebben? Mikor és milyen eseményhez köthetően beszélünk a zsidó időszámítás kezdetéről?	Frontális osztálymunkával, de párbeszédre alapozva A tanulók számára ismert a történelmi korszakok felosztása, tudják, hogy az évszámok arab, az évszázadok római számokkal írandók. Tudják, hogy a polgári időszámítás Jézus születésétől van.
Célkitűzés, motiváció	A tanulókkal folytatott beszélgetés során rögzítjük, hogy általuk eddig nem tanult történelmi eseményeknél (XX. század) használjuk fel azokat a készségeket, amelyeket eddigi óráinkon elsajátítottunk. Ennek célja az, hogy a judaisztika órán szerzett ismeretek történelmi beágyazottsága meglegyen. A történelmi ismeretek a judaisztika tananyag könnyebb és mélyen megszerzését teszik lehetővé.	A megtanulandó ismeretek ismertetése, fontosságuk beláttatása Bevezető tanári előadás, kérdve kifejtés.
Az új ismeret feldolgozása	A film megtekintése előtt megfigyelési szempontokat kapnak a diákok 4 csoportot alakítanak, mely csoportok a film története mellett figyelnek 1. fontos köztörténelmi évszámokra	A film lejátszásához multimédiás eszköz szükséges A film lejátszási ideje 5 perc A csoportok kiválasztása

	<p>2. a zsidó közösséggel kapcsolatban elhangzott évszámokra 3. a család életében jelentős évszámokra 4. történeti földrajzi nevekre (települések és országok nevei)</p> <p>A film megtekintése után a diákokról személyes véleményüket kérdezem: tetszett-e nekik a film. Kérdés lehet még, hogy mi az, amit a filmben furcsálnak.</p> <p>A ráhangolódás után rádöbbenünk arra, hogy Galpert Jenő egy városban élte le az életét, mégis több országhoz polgára volt, illetve zsidóságaért különféle elbírálásban részesült. Ezen ismeretek a csoportok gyűjtőmunkájának feldolgozásával válnak egyértelművé.</p> <p>A térkép használatával átismétlik az eddig már ismert Kárpátalja kifejezést, tudatosítják, hogy egy város a történelem során több elnevezéssel bírt.</p> <p>A csoportok beszámolója után összefésüljük az összes évszámot és helyszínt, melyből kikövetkeztethető, hogy a köztörténeti események hatással voltak a zsidóság életére, ami egy zsidó család életét könnyebbé, vagy nehezebbé tehetette.</p>	<p>történhet a filmből kivágott fényképek szétdarabolt részeinek összeillesztésével. Ezek utalhatnak a városra, a zsidó iskolára, Auschwitzra, a Lenin szoborra a Szu. bukására. Ezekre a film végén szintén rá lehet kérdezni, alapja lehet a vázlat megírásának is. Problémafelvetés frontális és csoportmunka</p> <p>A csoportok kineveznek egy-egy szóvivőt, akik a táblánál fognak dolgozni. A táblára egy a XX. századot mutató időszalag kerül, melyre a csoportok más-más színű post it papírral maguk teszik fel az évszámokat. Pl. sárgával a családi eseményeket, kézzel a zsidósághoz köthetőket, illetve rózsaszínnel a köztörténeti eseményeket. Az időszalag olyan ismeretekkel kiegészíthető, amelyek általános ismeretként a megértést jobban segítik, pl. 1914-18, 1939-45, stb. Ehhez színes vastagon fogó filctoll szükséges. Csoportmunka értékelése, esetleges rangsor megállapítása</p> <p>A földrajzi nevekkkel foglalkozó csoport beszámolója előtt, mindenki kap egy kis térkép vázlatot, amelyen követhetik a nagy falitérképen mutatottakat. Tanári és egyéni tevékenység Tantárgyi koncentráció: földrajz Részösszefoglalás</p>
--	---	---

	<p>Ezzel jutunk el az új ismeretek feldolgozásában a második szakaszig. Tanári magyarázat következik arról, hogy Galpertékkel interjú is készült. Ebből kapnak a diákok egy szövegrészletet, mely Munkácsot, mint zsidó várost láttatja. Munkács, mint „Kis Jeruzsálem”</p> <p>A lakosság fele zsidó a két világháború között. Az együttélés jó példája Spira rabbi megsiratása a nem zsidók is feketében gyászolták, és a háború idején ez a világ elpusztul, majd a háború után a Szovjetunió ideológiai okokból a zsidóság megtartását is nehezítette.</p> <p>Vázlat közös elkészítése a megbeszéltek alapján</p>	<p>Egy köznapi szöveg olvasása történelmi szemüvegen keresztül</p> <p>A szöveg önálló elolvasása, illetve a szöveget követő kérdések megválaszolása</p> <p>Vázlatírás táblára</p>
A tanultak összefoglalása	<p>Az új ismeret rendszerezése</p> <p>Szemponjtja: milyen körülmények között éltek a zsidó emberek Munkácson</p> <p>csehszlovák időszak: viszonylagos nyugalom</p> <p>magyar uralom: jogfosztás, deportálás</p> <p>szovjet éra: vallástól zsidó közösségi tudattal megfosztva</p> <p>ukrán hatalom: új lehetőségek, szabadabb élet</p>	<p>A meglévő applikációk felhasználásával frontális osztálymunka</p>
Értékelés	<p>Az aktívak megdicsérése</p> <p>A tanulók figyelmének felhívása arra, hogy az óra ismereteit judaisztika órán fel tudják használni</p> <p>Házi feladat egy feladatlap a két óra végén</p>	<p>Tanári előadás</p>

Budapest, 2011. szeptember 18.